

Číslo: 1075/2023-2024

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 29. 04. 2024 do 30. 04. 2024** a **od 02. 05. 2024 do 03. 05. 2024**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Skuteckého 438, Gajary	
Zriaďovateľ	Obec Gajary

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Jarmila Adamíková, riaditeľka školy

PaedDr. Anna Bogdalíková, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 1075/2023-2024 zo dňa 16. 04. 2024 **inšpekciu vykonali:**

PaedDr. Katarína Kevická Marčeková,

školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

.....

PaedDr. Monika Ružeková, PhD.,

školská inšpektorka, ÚIČ Bratislava

.....

Mgr. Svetlana Biskupič Čikelová,

školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

.....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Podpora inkluzívneho vzdelávania žiakov v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnej vidieckej plnoorganizovanej základnej škole (ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. Z celkového počtu 12 tried bolo na 1. stupni 6 tried a na 2. stupni 6 tried. Škola nemala zriadený úvodný ročník, špeciálnu ani špecializovanú triedu. Navštevovalo ju celkom 253 žiakov. Z celkového počtu evidovaných žiakov bolo 15 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), z nich zdravotne znevýhodnených (ZZ) bolo 14 žiakov a 1 žiak pochádzal zo sociálne znevýhodneného prostredia. Škola neevidovala žiakov s nadaním, z národnostných menšín, cudzincov, migrantov ani žiakov z marginalizovaných rómskych komunít (MRK). V primárnom stupni vzdelávania opakovol 1. ročník 1 žiak, ktorý nebol z ohrozenej skupiny. V nižšom strednom stupni vzdelávania

neopakoval ročník žiaden žiak. Plnenie povinnej školskej dochádzky predčasne ukončili v nižšom ako 9. ročníku ZŠ 2 žiaci. Žiaden z nich nebol z ohrozenej skupiny.

Súčasťou základnej školy bol školský klub detí (ŠKD) s 3 oddeleniami. Výchovu a vzdelávanie zabezpečovalo 22 pedagogických zamestnancov, z nich 17 bolo učiteľov (1 učiteľka bola zároveň školská špeciálna pedagogička na čiastočný úväzok), 3 vychovávateľky a 2 pedagogické asistentky. Školský podporný tím nebol zriadený, odborného zamestnanca škola nezamestnávala. Riaditeľka školy v riadenom rozhovore uviedla potrebu 1 školského špeciálneho pedagóga na plný úväzok, 1 školského psychológa a 1 školského logopéda na polovičný úväzok a 9 pedagogických asistentov.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

BUDOVANIE INKLUZÍVNEJ KULTÚRY

Víziu otvorenosti pre všetkých žiakov deklarovala škola v školskom vzdelávacom programe (ŠkVP) a riaditeľka školy ju prezentovala v uskutočnenom riadenom rozhovore, pričom argumentovala prijímaním všetkých žiakov bez rozdielu. Proinkluzívny prístup bol formulovaný v ŠkVP v rámci pedagogických stratégií zameraných na dôsledné akceptovanie potrieb všetkých žiakov a smerovanie výchovno-vzdelávacej činnosti k rozvoju ich hodnotovej orientácie v súlade s humanistickými princípmi.

Základné informácie o škole vrátane strategických dokumentov boli dostupné na webovej stránke školy v slovenskom jazyku. Vo formáte zrozumiteľnom žiakom so ZZ sa potrebné informácie nachádzali aj na nástenkách v priestoroch školy.

Prijímanie žiakov do 1. ročníka a v priebehu školského roka do rôznych ročníkov ZŠ sa realizovalo na základe slobodnej voľby zákonných zástupcov bez ohľadu na etnický pôvod, jazyk, zdravotné postihnutie, kultúru, sociálno-ekonomické postavenie rodiny alebo náboženstvo. Kapacita školy podľa vyjadrenia riaditeľky aktuálne prevyšovala záujem, prijímaní boli všetci žiaci na základe rovnoprávneho prístupu. Žiaden žiak z ohrozenej skupiny (ZZ, SZP) v uplynulom školskom roku neukončil plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ako 9. ročníku.

Podľa vyjadrenia 22,2 % rodičov v dotazníkovom prieskume školskej inšpekcie škola nevytvárala dostatočný priestor na zapájanie ich detí do predmetových olympiád, súťaží a kultúrnych aktivít. Riaditeľka v rozhovore zdôvodnila, že účasť na súťažiach je na dobrovoľnosti každého žiaka a všetci majú možnosť slobodne sa rozhodnúť, či sa zapoja do reprezentácie školy. Žiaci z ohrozenej skupiny sa zúčastňovali akcií organizovaných školou spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa vlastného výberu. Najväčší záujem prejavovali o účasť na vedomostných testovaniach, predmetových matematických súťažiach alebo športových a výtvarných aktivitách (Komparo, Pytagoriáda, McDonald's cup, Môj sen o záhrade, Vesmír očami detí).

Riaditeľka školy považovala inkluzívne vzdelávanie za ľudské právo na poskytnutie kvalitného vzdelávania pre všetkých aktérov v školskom prostredí a s jej tvrdením sa v zadanom dotazníku stotožnilo 100 % opýtaných pedagogických zamestnancov. V rozhovore ďalej uviedla, že podmienky pre učiteľov, aby dokázali čo najefektívnejšie vzdelávať všetkých žiakov, vytvára zavedením pravidelných triednych ranných kruhov, prostredníctvom zabezpečenia aktualizácných vzdelávaní zameraných na problematiku inklúzie, zabezpečením pôsobenia školskej špeciálnej pedagogičky, pedagogických asistentiek, poskytnutím možnosti využívať kompenzačné pomôcky na vyučovaní a vytváraním priestoru pre spoluprácu pedagógov s poradenskými zariadeniami. Učitelia boli pripravení zdieľať hodnoty inkluzívneho vzdelávania a všetci v dotazníkovom prieskume potvrdili, že riaditeľka školy im v rámci možností vytvára také podmienky pre výchovno-vzdelávací proces, ktoré im umožňujú rešpektovať právo každého žiaka na poskytnutie kvalitného inkluzívneho vzdelávania. Tretina z nich sa však necítila

byť dostatočne odborne pripravená prijímať a vzdelávať žiakov všetkých ohrozených skupín, napr. spomedzi národnostných menších, cudzincov, migrantov a pod. Riaditeľka školy v rozhovore vysvetlila, že školu vzhľadom k okolnostiam najintenzívnejšie pripravovala na vzdelávanie žiakov so ZZ, nakoľko sa jedná o najpočetnejšiu skupinu ohrozených žiakov, ktorú za posledné obdobie vzdelávali. Dlhodobo nevidovali záujem o prijatie do školy zo strany žiakov s iným ako materinským jazykom slovenským, cudzincov ani migrantov. Za ostatné obdobie sa nikto zo žiakov školy nehlásil ani k národnostnej menšine. Napĺňať víziu inklúzie a budovať vzájomné sociálne vzťahy všetkých aktérov by sa im však darilo lepšie, ak by bol k dispozícii dostatočný, školou požadovaný počet pedagogických asistentov a potrebných odborných zamestnancov.

Vyhodnotenie inklúzie (dotazník CATCH)

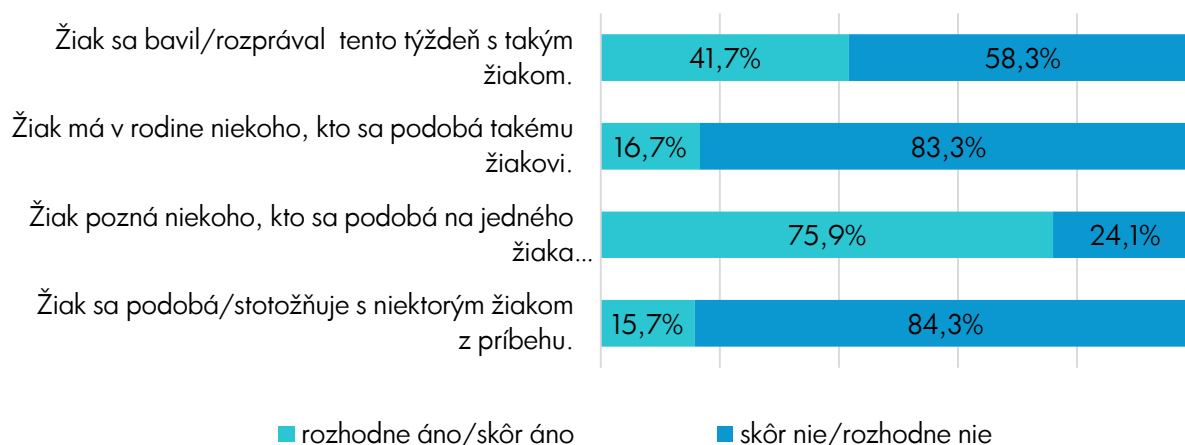
Anonymný dotazník CATCH, určený pre respondentov vo veku od 9 do 14 rokov, vyplnilo celkom 108 žiakov (z toho 40 % dievčat) zo 6 tried 5. – 9. ročníka. Jeho obsah tvorili 3 samostatné charakteristiky žiakov s rôznymi ŠVVP. Každý respondent si mal možnosť na základe svojej osobnej skúsenosti vybrať jednu z charakteristík žiaka a následne svojimi odpoveďami vyjadriť svoj postoj, názory a skúsenosti voči žiakom so ŠVVP.

Adam/Alenka	žiak so zdravotným znevýhodnením – <i>chorý, zdravotne oslabený</i>
Boris/Betka	žiak so zdravotným znevýhodnením – <i>s poruchou správania a učenia</i>
Cyril/Cilka	žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Podobnosť s typmi žiakov so ŠVVP z ukážky

Podľa údajov získaných od respondentov (Graf 1) sa 15,7 % z nich stotožňovalo s niektorým žiakom z príbehu a až tri štvrtiny oslovených poznalo niekoho, kto sa takému žiakovi podobá. Člena rodiny podobného niektorému z charakterizovaných žiakov z príbehu malo podľa vyjadrení žiakov 16,7 % z opýtaných a za posledný týždeň sa s takýmto žiakom rozprávala takmer polovica oslovených respondentov (41,7 %).

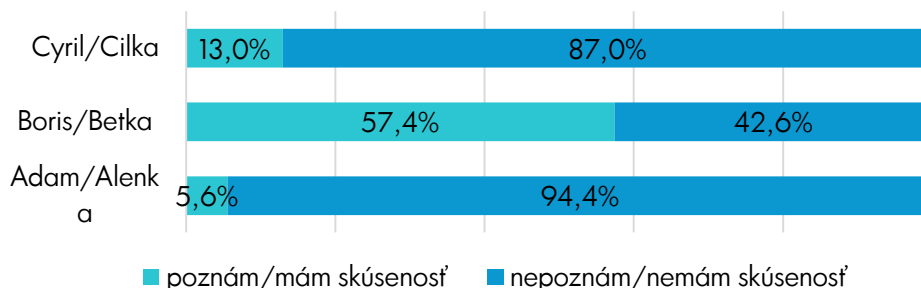
Graf 1 Podobnosť s typmi žiakov so ŠVVP z ukážky

Z výsledkov dotazníkového prieskumu (Graf 2) ďalej vyplynulo, že žiaci mali najviac osobných skúseností so spolužiakmi s problémami v správaní a učení (57,4 %) a najmenej skúseností

so žiakmi chorými a zdravotne oslabenými (5,6 %), ktorých škola aktuálne neevidovala. Spomedzi opýtaných sa len 13,0 % vyjadrilo, že pozná žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia, kým 87,0 % žiakov uviedlo, že s takýmto spolužiakom skúsenosť zatiaľ nemá.

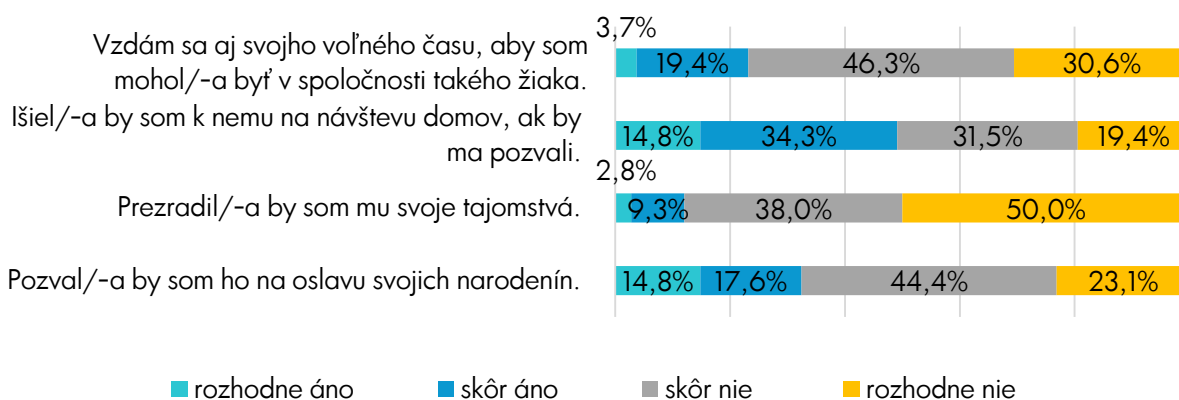
Graf 2 Percentuálne preferencie typov žiakov so ŠVVP

Postoje žiakov k žiakom so ŠVVP

Zistenia po administrovaní dotazníka poukázali na to, že vyjadrené postoje žiakov k ich spolužiakom so ŠVVP celkovo nie sú veľmi prijímajúce (Graf 3). Menej ako polovica žiakov uviedla, že venuje pozornosť takémuto žiakovi a šla by napr. k nemu na návštevu, ak by ich pozval a len niečo vyše 20 % respondentov by sa vzdalo aj svojho voľného času, aby mohlo byť v jeho spoločnosti. Necelá tretina opýtaných by ho pozvala na oslavu svojich narodenín. Dôveru voči takémuto žiakovi prejavilo ešte menej spomedzi opýtaných (12,1 %), keď prezentovali názor, že by mu zverili aj svoje tajomstvá.

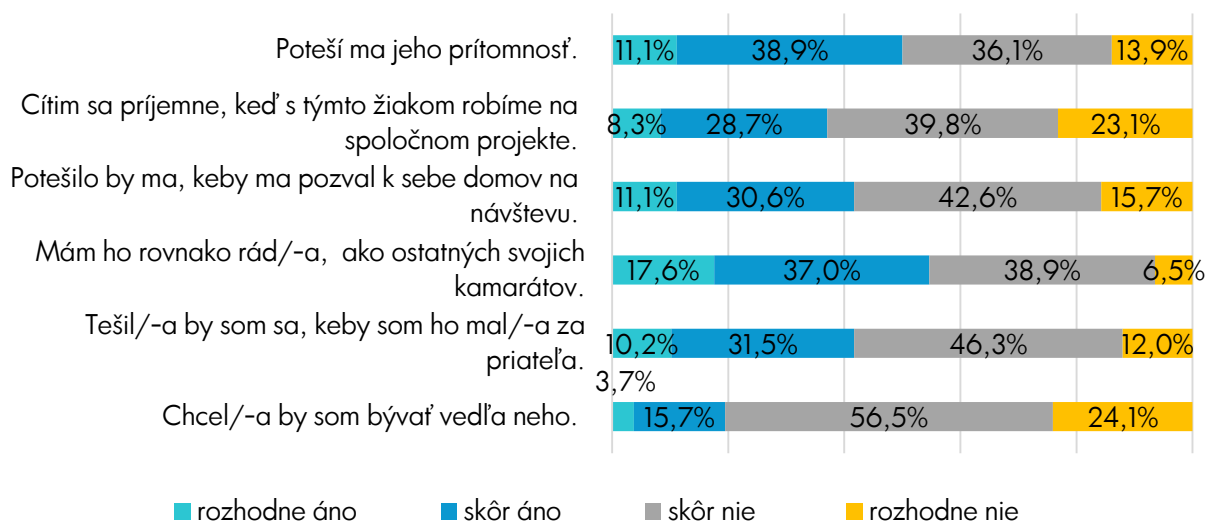
Graf 3 Postoje žiakov k žiakom so ŠVVP

Reflektovanie emócií žiakov vo vzťahu k žiakom so ŠVVP

Z hľadiska sledovania emócií (Graf 4) vyplynulo, že žiaci nie celkom prirodzene prijímajú, vnímajú a reagujú na rôznorodosť v kolektíve. Len polovica z nich uviedla, že ich teší prítomnosť takéhoto žiaka v kolektíve a ešte menej z nich (41,7 %) by sa potešilo, ak by ich takýto žiak pozval aj k sebe domov na návštevu. Viac ako tretina vyjadrila spokojnosť s tým, ak môžu s uvedeným žiakom pracovať napr. na spoločnom projekte. I keď viac ako polovica z opýtaných uviedla, že takéhoto žiaka má rada tak ako ostatných svojich kamarátov a 41,7 % žiakov by bolo šťastných, keby ho mali za kamaráta, len 19,4% opýtaných by chcelo vedľa neho napr. bývať.

Graf 4 Reflektovanie emócií žiakov vo vzťahu k žiakom so ŠVVP

Celková klíma školy podľa vyjadrenia pedagogických zamestnancov v zadanom dotazníku bola otvorená s výrazne nižšou mierou angažovanosti pedagógov v porovnaní so slovenským priemerom, čo vo vzťahu k žiakom so ŠVVP preukázali aj hospitácie. Vzťahy medzi riaditeľkou, učiteľmi a rodičmi takmer 25 % z oslovených zákonných zástupcov v dotazníkovom prieskume nevnímalo ako dôverné a 11,1 % z nich vyjadrilo názor, že rozhovor o výsledkoch vzdelávania ich dieťaťa väčšinou neprebíha v súkromí. Štátna školská inšpekcia prehliadkou priestorov zistila, že škola disponovala samostatnou miestnosťou a mala vytvorený priestor, kde si mohol v súkromí pedagogický zamestnanec školy pohovoriť s rodičmi alebo so žiakmi, čo väčšina z rodičov aj ocenila a vyjadrila názor, že komunikácia zo strany školy je taktná. Žiaden z rodičov v dotazníku neuviedol, že by ho učitelia vyslovene nerešpektovali. Všetci pozitívne hodnotili otvorenosť komunikácie s triednymi učiteľmi a fakt, že im podávajú informácie o výchovno-vzdelávacích výsledkoch dieťaťa včas a v dostatočnom rozsahu. Asi tretina rodičov však považovala za menej primerané množstvo zadávaných domácich úloh. Vzťahy s učiteľmi v zadanom dotazníku celkovo vnímalo 71,5 % z opýtaných 116 respondentov spomedzi žiakov ako podporujúce. Avšak vyjadrenia takmer polovice opýtaných poukázali na to, že im učitelia v škole neumožňujú podieľať sa na rozhodnutiach, ktoré by prispeli k zlepšeniu práce školy, nerozprávajú sa s nimi o ich problémoch a nezaujímajú sa o ich koníčky a záujmy. Celkovo takmer tretina z opýtaných (28,5 %) sociálne vzťahy nehodnotila ako vzájomne rešpektujúce a dôverné. Napriek tomu, že 89,6 % žiakov označilo pedagógov, ktorí ich učia, ako chápaných a tolerantných, 18,1 % respondentov ohodnotilo v dotazníku správanie učiteľov k nim negatívne. Škola sa podľa vyjadrenia riaditeľky snažila prostredníctvom rodičovských združení a vzájomných stretnutí s rodičmi vytvárať priestor na spoločnú diskusiu, riešiť vzniknuté problémy a umožňovala participovať zákonným zástupcom na rozvoji školy, čo vo svojich odpovediach potvrdilo 88,9 % rodičov.

Z rozhovoru s riaditeľkou školy ďalej vyplynulo, že spolupráca v oblasti sociálnych vzťahov medzi školou, obcou a miestnymi komunitami bola otvorená a na veľmi dobrej úrovni, pričom sa škola snažila systematicky vytvárať partnerské vzťahy. Všetci oslovení pedagogickí zamestnanci ocenili spoluprácu s poradenskými zariadeniami, keď v dotazníku uviedli, že metodickú podporu pre inkluzívne vzdelávanie a komplexné informácie o žiakoch so ŠVVP získavajú od odborných zamestnancov týchto zariadení. Pri riešení špecifických problémov žiakov súvisiacich so vzdelávaním, osobnostným rozvojom kognitívnych a sociálnych zručností škola podľa vyjadrenia riaditeľky intenzívne spolupracovala najmä s občianskym združením

rodičov a priateľov školy. Spolupráca zo strany občianskeho združenia okrem riešenia problémov smerovala aj k podpore školy v oblasti potrebného materiálneho zabezpečenia a spoluúčasti na enviroprojektoch súvisiacich so zveľaďovaním školského areálu, ktoré boli pre školu prioritou. Partnerstvo medzi inými školami sa realizovalo prevažne formou vymieňania skúseností na úrovni riaditeľov škôl na spoločných stretnutiach a stretnutiach organizovaných Regionálnym centrom podpory učiteľov. Pedagogickí zamestnanci v dotazníku potvrdili, že vedenie školy sa snažilo vytvárať priestor pre spoluprácu s inými školami za účelom inšpirácie a výmeny skúseností v oblasti inkluzívneho vzdelávania. Budovanie partnerských vzťahov sa realizovalo aj formou športových akcií a turnajov medzi školami zriadenými v okrese Malacky. Aktívne sa škola hlásila k podpore rôznorodosti a podporovala medzigeneračný dialóg spoluprácou s obcou pri organizovaní vystúpení s kultúrnym programom v obecnom spoločenskom dome (Deň úcty k starším, Deň matiek a pod.). Spolupracovala s miestnou komunitou poľovníkov a záhradkárov, ktoré škole zapožičiavali priestory svojho zmodernizovaného centra na organizovanie školských akcií napr. pri príležitosti MDD alebo vyrobili pre potreby vyučovania vyvýšené záhony. Z rozhovoru s riaditeľkou školy vyplynulo, že participácia rodičov na dianí školy bola individuálna. Zo strany niektorých rodičov bola spolupráca aktívnejšia, zo strany iných sporadická s nižším záujmom o dianie v škole. Riaditeľka vnímala početné zastúpenie neúplných rodín, kde v mnohých prípadoch bol samoživiteľom rodiny otec. Vyzdvihla aktívnu účasť vybraných rodičov na výsadbe okrasnej zelene v rámci enviroprojektu, na ktorej sa opakovane ako komunita zúčastňovali spoločne rodičia, žiaci aj pedagógovia. Na informovanie verejnosti o dianí a aktivitách využívala škola okrem webového sídla aj facebookový profil školy, elektronický informačný systém Škola na webe alebo miestne Gajarské noviny. Prehľad o realizovaných projektoch, akciách a aktivitách týkajúcich sa života školy poskytovali aj nástenky a informačné panely umiestnené vo vstupných priestoroch oboch hlavných budov školy.

V kritériu budovania inkluzívnej kultúry škola dosiahla podstatný pokrok. Oblasť hodnotenia je riešená systematicky takmer v celom rozsahu. Vo väčšine indikátorov sú dosahované dobré výstupy a výsledky. Škola pravidelne sleduje dianie v škole, ktoré slúži ako podklad na ďalšie zlepšovanie kvality inklúzie.

TVORBA INKLUZÍVNEJ POLITIKY

Škola mala zapracované prvky inkluzívneho vzdelávania žiakov v dokumente *Koncepčný zámer rozvoja školy*, ktorý vypracovala riaditeľka školy a ročne ho vyhodnocovala spoločne s plánom práce školy, čo potvrdili všetci oslovení pedagogickí zamestnanci. Samostatným dokumentom obsahujúcim priority, ciele školy, princípy inklúzie v podobe koncepcnej stratégie inkluzívneho vzdelávania škola nedisponovala. Riaditeľka školy videla význam tvorby uvedeného dokumentu najmä v ucelenosti a poskytovaní priestoru na komplexnejšie vyhodnocovanie stratégií inklúzie. Postupy a inštrukcie pre zaistenie bezpečnosti školského prostredia mala škola zrozumiteľne zavedené v školskom poriadku. Podmienky pre menej bežné a krízové situácie vrátane ochrany žiakov pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím v ňom boli zapracované. Osobitné bezpečnostné opatrenia boli rozpracované v samostatnej kapitole. Školský poriadok upravoval v súlade s právnymi predpismi práva a povinnosti žiakov a ich zákonných zástupcov a pravidiel vzájomných vzťahov medzi žiakmi a pedagogickými zamestnancami.

V ŠkVP škola deklarovala vytváranie podmienok pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP v samostatnej kapitole „Zabezpečenie výučby pre žiakov so ŠVVP v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania“ s vyšpecifikovanými postupmi vzdelávania ohrozených skupín žiakov. Súčasťou dokumentu bolo ustanovenie o poskytovaní podporných opatrení, tvorbe individuálnych

vzdelávacích programov (IVP) a spôsobe hodnotenia žiakov. Podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so ZZ podľa IVP sa škola snažila vytvárať. Nedostatky sa vyskytli v akceptácii poznámok k rámcovému učebnému plánu Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP). Pri vzdelávaní 2 žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sa nedodržiavala skladba a týždenný počet vyučovacích predmetov podľa RUP intaktných žiakov. Prevažnú časť vyučovacích predmetov sa vzdelávali individuálne mimo triedy pod vedením pedagogických asistentiek. Škola dokladovala vzdelávanie žiaka zo SZP podľa individuálnych podmienok, ale v čase výkonu tematickej inšpekcie žiak na vyučovaní prítomný nebol. Podmienky poskytovania podporných opatrení žiakom, ktorých zdravotný stav, sociálne podmienky, jazykové schopnosti, nadanie, správanie, kognitívne schopnosti, motivácia, emocionalita, tvorivosť alebo zručnosti si to vyžadovali, boli len postupne zavádzané. Podľa predloženej dokumentácie bol formálne proces poskytnutia podporných opatrení uskutočnený v jednom prípade. Škola v ŠKVP deklarovala interkultúrne porozumenie všetkých žiakov zapracovaním prierezových tém do obsahu jednotlivých vzdelávacích predmetov. Spoznávať svoju kultúru, vnímať medzikultúrne rozdiely, rešpektovať ľudské práva, oboznámiť sa so zvykmi a tradíciami svojho regiónu mali žiaci možnosť aj prostredníctvom projektov, diskusií, prednášok, výletov, didaktických hier, návštev kultúrnych podujatí, knižníc, múzeí alebo literárnych súťaží.

Dokumentácia všetkých žiakov so ZZ obsahovala správy z diagnostických vyšetrení zo zariadení poradenstva a prevencie zaradených do siete škôl. Každý žiak so ZZ mal školskou špeciálnou pedagogičkou v spolupráci s pedagógmi vypracovaný IVP so zapracovanými odporúčaniami poradenských zariadení. V poznámkach katalógových listov žiakov s mentálnym postihnutím bol uvedený variant vzdelávania, chýbal text o ich vzdelávaní podľa IVP. V prípade žiakov evidovaných v aktuálnom školskom roku bol nad rámec povinnosti vyplnený návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole. V rámci oboznámenia rodičov so všetkými možnosťami výchovy a vzdelávania svojich detí v informovanom súhlase sa vyskytli nedostatky. Absentoval informovaný súhlas zákonných zástupcov s IVP a ojedinele chýbal podpis osoby, ktorá program vypracovala. Predložené IVP rešpektovali potreby a možnosti žiakov a ročne sa vyhodnocovali. V dotazníku to potvrdili všetci oslovení pedagógovia, keď uviedli, že žiakom boli v programoch nastavované vzdelávacie ciele s ohľadom na ich potreby a možnosti vzdelávania. Riaditeľka školy sa v riadenom rozhovore vyjadrila, že vynakladajú úsilie, aby práva každého žiaka na poskytnutie kvalitného vzdelávania boli rešpektované individuálnym prístupom, poskytnutím možnosti doučovania alebo dočasnej podpory. V dotazníku určenom pedagogickým zamestnancom všetci učitelia uviedli, že na základe pedagogickej diagnostiky spoznávali slabé miesta žiakov a svojim zisteniam následne prispôbovali podporné opatrenia, písomné záznamy o tom však vedené neboli.

V kritériu tvorba inkluzívnej politiky škola dosiahla začiatok riešenia. Oblasť začína škola venovať pozornosť, hľadá spôsoby, akými ich začlení do diania školy.

ROZVÍJANIE INKLUZÍVNEJ PRAXE

Výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania

Výchovno-vzdelávací proces sledovala školská inšpekcia prostredníctvom hospitačnej činnosti v heterogénnych triedach intaktných žiakov spolu so žiakmi so ŠVVP. Pozorovaných bolo 15 vyučovacích hodín, z toho 6 na 1. stupni a 9 na 2. stupni ZŠ.

Z pozorovania procesu vyplynulo, že žiaci boli na všetkých sledovaných vyučovacích hodinách pedagógmi rešpektovaní. Učitelia svojím prístupom vytvárali atmosféru prijatia, podporovali porozumenie a priateľské vzťahy medzi všetkými žiakmi. Vytváraním príležitostí na riešenie problémových úloh a vhodne kladenými otázkami viedli žiakov ku kritickej práci s informáciami

a učili ich o praktických veciach relevantných aj pre ich súčasný bežný život na väčšine sledovaných hodín. V prieskume sa 100 % pedagógov zhodne vyjadrilo, že v prípade vyskytujúcich sa výchovno-vzdelávacích problémov alebo zlyhávania žiakov vo vyučovacom procese iniciujú stretnutie s rodičmi a spoločne s nimi dohodnú stratégiu podpory, čo však približne polovica rodičov (44,4 %) nepotvrdila. Väčšina rodičov (77,8 %) hodnotila vyučovacie hodiny ako pestré a zaujímavé a 88,8 % z nich vnímalo, že učitelia rešpektujú potreby ich detí a kladú na ne primerané nároky. Hodnotenie pedagógov považovali za objektívne.

Prítomnosť, aktívna účasť a podpora pedagogických asistentiek smerom k samostatnosti žiakov so ŠVVP, ktorí mali pôsobenie pedagogického asistenta odporúčané zariadením poradenstva a prevencie bola pozorovaná na väčšine hodín, ale ich spolupráca pri vyhodnocovaní výsledkov vzdelávania sa preukázala len približne na polovici sledovaných hodín.

S učebnými pomôckami (učebnice, pracovné listy, atlasy, rysovacie a výtvarné pomôcky, prezentácie učiva) žiaci pracovali na všetkých hodinách. Práca s kompenzačnými alebo špeciálnymi učebnými pomôckami (napr. sčítacie tabuľky) vzhľadom k špecifickým potrebám ZZ žiakov bola pozorovaná sporadicky. Príprava a využitie diferencovaných úloh a pracovných listov sa preukázala len v jednom prípade, čo nekorelovalo s tvrdením pedagogických zamestnancov v zadanom dotazníku a vyjadrením riaditeľky školy, že ich pre žiakov so ŠVVP systematicky pripravujú a využívajú. Minimálne bolo pozorované zmysluplné využívanie didaktickej techniky vrátane IKT s aktívnou účasťou žiakov pri práci s interaktívnou tabuľou. Žiakom so ŠVVP boli informácie sprostredkované výhradne klasickým spôsobom. Špeciálny softvér, zvukové nahrávky, prípadne digitálne pracovné listy učiteľa nevyužívali a portfóliá o individuálnom pokroku žiakov zatiaľ systematicky nevytvárali. Podľa ich vyjadrení žiakom zakladali vybrané výstupy písomných prác.

Na dosiahnutie stanovených cieľov sa učitelia takmer na všetkých hospitovaných hodinách snažili, aby bol obsah vyučovacej hodiny zrozumiteľný pre všetkých žiakov a vytvárali bezpečné prostredie s kladením primeraných nárokov na žiakov. Len na 3 vyučovacích hodinách boli žiakom zadávané problémové úlohy, pri ktorých pracovali vo dvojiciach alebo skupinách. Príležitosť na vzájomnú diskusiu žiaci dostali len ojedinele. Takmer na každej vyučovacej hodine však bola predmetom činnosti diskusia žiakov s učiteľom a hľadanie vhodných stratégií riešenia problémov, čo viedlo k optimálnemu rozvoju ich komunikačných zručností. Využívanie alternatívnych metód (viacnásobné opakovanie, zvýrazňovanie informácií, multisenzorický prístup) bolo pozorované sporadicky na 5 hodinách. Žiakom nebol poskytnutý dostatočný priestor na prezentáciu svojej práce s využitím IKT. Prvky formatívneho hodnotenia boli pozorované minimálne.

V kritériu výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania škola dosiahla určitý pokrok. Oblasť je dobre riešená v niektorých čiastkových smeroch. Škola pravidelne sleduje spätnú väzbu súvisiacu s priebehom procesov v danej oblasti.

Podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov

Riaditeľka školy a zástupkyňa riaditeľky školy spĺňali kvalifikačné predpoklady aj požiadavky na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali pedagogickí zamestnanci, z ktorých jeden učiteľ primárneho vzdelávania nespĺňal požiadavku dosiahnutia vysokoškolského vzdelania 2. stupňa a jedna učiteľka nižšieho stredného vzdelávania nevyučovala predmety, v ktorých získala vzdelanie v rozsahu jednej polovice základného úväzku zníženého o jednu hodinu.

Pedagogickí zamestnanci v prieskume uviedli, že vedenie školy podporovalo ich záujem o zvyšovanie si odbornosti aj v oblasti inkluzívneho vzdelávania. V súlade s plánom profesijného rozvoja absolvovali aktualizáciu vzdelávania „Podporné opatrenia v škole“ a „Diagnostika v ZŠ“.

V prieskume väčšina z nich (94,4 %) uviedla, že nadobudnuté informácie z absolvovaných vzdelávaní im pomáhajú znižovať bariéry vo vzdelávaní. Analýza predloženej dokumentácie poukázala na menej efektívnu aplikáciu poznatkov, keďže škola záznamy z pedagogickej ani špeciálnopedagogickej diagnostiky nevedla a proces podporných opatrení bol formálne zrealizovaný len v jednom prípade. Pedagógovia podľa vyjadrenia riaditeľky školy zatiaľ nerealizovali vzájomné hospitácie s cieľom výmeny skúseností, plánovania a hľadania stratégií vzdelávania pre menej úspešných žiakov. Školský podporný tím bol v procese zriaďovania, rovnako ako zavádzanie podporných opatrení do praxe. Podporu žiakom zo strany pedagogických zamestnancov koordinovala školská špeciálna pedagogička. Podľa predloženého plánu a rozvrhu hodín vykonávala odbornú intervenčnú, asistenčnú, konzultačnú a metodickú činnosť. Pedagógovia v dotazníku potvrdili, že im poskytovala metodickú podporu pre inkluzívne vzdelávanie. Viedla dokumentáciu žiakov so ŠVVP a ich portfóliá, ktoré vo viacerých prípadoch neboli kompletne (obsahovali výstupy len z predchádzajúcich školských rokov). Ďalšia evidencia nebola predložená. Všetci rodičia potvrdili, že postup vzdelávania a návrh opatrení na odstránenie problémov dieťaťa riešia napr. so školskou špeciálnou pedagogičkou alebo pedagogickou asistentkou. Podľa vyjadrenia riaditeľky školy podpora a pomoc školskej špeciálnej pedagogičky a pedagogických asistentiek v podobe individuálneho prístupu bola prínosná a v procese edukácie prispievala k úspešnosti žiakov so ŠVVP. Z údajov v uplynulom školskom roku uvedených v informačnom dotazníku vyplynulo, že žiaden zo žiakov so ŠVVP nebol evidovaný ako menej úspešný žiak.

Bezbariérové prostredie v interiéri škola nevytvorila.

Školské a voľnočasové aktivity boli dostupné pre všetkých žiakov a žiaci ich aktívne využívali. Výchovno-vzdelávaciu činnosť po skončení vyučovania poskytovala škola v ŠKD. V rámci pobytu žiakov v ŠKD bolo zabezpečené plnenie tematických oblastí výchovy, príprava na vyučovanie aj doučovanie. V mimovyučovacom čase sa žiaci zúčastňovali výletov, divadelných predstavení, kultúrnych a športových podujatí. V škole pôsobilo 14 záujmových útvarov, ktoré aktívne navštevovali aj žiaci so ZZ a mali možnosť si prostredníctvom krúžkovej činnosti rozvíjať svoje záujmy a nadanie.

Výchovné poradenstvo poskytovali 2 pedagogické zamestnankyne s kumulovanými funkciami školskej špeciálnej pedagogičky a kariérovej poradkyne. Podľa predloženého plánu žiakom a pedagogickým zamestnancom podľa potreby poskytovali poradenstvo a konzultácie. Podieľali sa na prevencii a riešení výchovných problémov s triednymi učiteľmi. Najčastejšie riešili nevhodné prejavy správania žiakov a vzťahy v triedach. Spolupracovali s vedením školy, ktoré rešpektovalo ich odporúčania a návrhy na zlepšenie prospechu a správania žiakov

V rámci kariérového poradenstva škola poskytovala žiakom a ich zákonným zástupcom poradenskú a informačnú činnosť v oblasti profesijného rozvoja. Kariérová poradkyňa zabezpečovala realizáciu diagnostiky žiakov v oblasti proforientácie v spolupráci s poradenskými zariadeniami a o výsledkoch diagnostiky informovala zákonných zástupcov

V kritériu podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov škola dosiahla podstatný pokrok. Oblasť hodnotenia je riešená systematicky takmer v celom rozsahu. Vo väčšine indikátorov sú dosahované dobré výstupy a výsledky. Škola pravidelne sleduje dianie v škole, ktoré slúži ako podklad na ďalšie zlepšovanie kvality inklúzie.

2 ZÁVERY

Škola víziu otvorenosti pre vzdelávanie všetkých žiakov vyjadrila v základnom školskom dokumente v ŠKVP. Proinkluzívnosť podporila prijímaním všetkých žiakov bez rozdielu, otvorenou klímou školy, prezentáciou na verejnosti a spoluprácou s obcou a miestnymi

komunitami pri organizovaní školských a mimoškolských aktivít. Zlepšenie si vyžaduje podnecovanie kooperatívnych vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi a žiakmi navzájom, formovanie postojov k žiakom so ŠVVP, ako aj príprava školy na vzdelávanie všetkých ohrozených skupín žiakov vrátane žiakov národnostných menšín, cudzincov a migrantov. V oblasti **inkluzívnej kultúry** dosiahla škola **podstatný pokrok**.

Koncepciu a stratégiu inkluzívneho vzdelávania ako samostatný dokument škola vypracovanú nemala. Postupy pre bezpečnosť školského prostredia boli jasne zavedené v školskom poriadku. V ŠkVP škola deklarovala vytvorenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie všetkých žiakov vrátane žiakov so ŠVVP. Podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so ZZ podľa IVP sa škola snažila vytvárať. Nedostatky sa vyskytli v zabezpečení podmienok pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Absentovali informované súhlasy zákonných zástupcov s IVP. V poznámkach katalógových listov žiakov s mentálnym postihnutím chýbal text o ich vzdelávaní podľa IVP. Poskytovanie podporných opatrení bolo do praxe zavádzané len postupne.

V oblasti **tvorba inkluzívnej politiky** škola dosiahla **začiatok riešenia**.

Žiaci v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu v heterogénnych kolektívach boli pedagógmi rešpektovaní. Bariéry vo vzdelávaní žiakov so ŠVVP pomáhali prekonávať pedagogické asistentky. K pozitívam výchovno-vzdelávacieho procesu patrila snaha pedagógov, aby bol obsah vyučovacích hodín zrozumiteľný pre všetkých, zapájanie žiakov do činnosti triedy, využívanie učebných pomôcok a vytváranie bezpečného prostredia. Slabou stránkou bola absencia diferencovaného prístupu k žiakom pri získavaní a spracovávaní informácií a neposkytovanie dostatočného priestoru pre rozvoj tzv. mäkkých zručností (kooperatívnu spoluprácu vo dvojiciach alebo skupinách, prezentáciu vlastnej práce žiakov s použitím prostriedkov IKT). Spätná väzba žiakom prostredníctvom formatívneho hodnotenia bola poskytovaná minimálne. Učitelia im nevedli hodnotiace portfóliá.

V oblasti **výchovno-vzdelávacieho procesu, priebeh vzdelávania** dosiahla škola **určitý pokrok**.

Výchovno-vzdelávacieho procesu zabezpečovalo 22 pedagogických zamestnancov, z ktorých jeden učiteľ primárneho vzdelávania nespĺňal požiadavku dosiahnutia vysokoškolského vzdelania 2. stupňa a jedna učiteľka nižšieho stredného vzdelávania nevyučovala predmety, v ktorých získala vzdelanie v rozsahu jednej polovice základného úväzku zníženého o jednu hodinu. Riaditeľka školy a jej zástupkyňa spĺňali predpoklady na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca. Aktualizačným vzdelávaním si pedagógovia zvyšovali odbornosť. Školský podporný tím, ktorý by zabezpečil komplexnosť poskytovania podporných opatrení škola zatiaľ nevytvorila. K pozitívnym zisteniam patrila dostupnosť školských a voľnočasových aktivít pre všetkých a ich aktívne využívanie žiakmi. Individuálna podpora a pomoc prispievali k úspešnosti žiakov ohrozených skupín. Slabšou stránkou bolo vedenie evidencie školskej špeciálnej pedagogičky, ktorá v škole pracovala na čiastočný úväzok, realizácia pedagogickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky a vzájomných hospitácií pedagogických zamestnancov. Škola mala zabezpečený systém kariérového a výchovného poradenstva. Zlepšenie si vyžaduje vytváranie bezbariérovosti prostredia v interiéri školy.

V oblasti **podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov** dosiahla škola **podstatný pokrok**.

V celkovom hodnotení indexu inklúzie dosiahla škola 60,0 %. Škola reflektuje inkluzívne vzdelávanie. Na úrovni princípov inkluzívneho vzdelávania ho rieši uspokojivo. Vyskytujú sa občasné problémy, ktorých si je škola vedomá a pracuje na ich systematickom riešení. Výsledky sú v mnohých smeroch uspokojivé.

BUDOVANIE INKLUZÍVNEJ KULTÚRY

výrazné pozitíva

- uplatňovanie rovnoprávneho prístupu a spravodlivosti pri prijímaní a ukončovaní vzdelávania,
- spolupráca s obcou a vonkajšími partnermi,

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- formovanie postojov žiakov k ohrozeným skupinám,
- budovanie kooperatívnych vzťahov medzi všetkými aktérmi vzdelávania.

TVORBA INKLUZÍVNEJ POLITIKY

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- vypracovanie koncepcnej stratégie inkluzívneho vzdelávania,
- vytváranie podmienok pre kvalitné vzdelávanie všetkých žiakov ohrozených skupín vrátane žiakov s mentálnym postihnutím a žiakov s dočasnými problémami,
- dôsledné vedenie dokumentácie žiakov so ŠVVP.

ROZVÍJANIE INKLUZÍVNEJ PRAXE

Výchovno-vzdelávací proces, priebeh vzdelávania

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- diferencovaný prístup k žiakom so ŠVVP pri získavaní a spracovávaní informácií,
- vytváranie príležitostí na rozvoj tzv. mäkkých zručností (kooperácia žiakov, prezentačné zručnosti) a uplatňovanie formatívneho hodnotenia,
- vedenie hodnotiacich portfólií žiakov.

Podmienky na vzdelávanie, úroveň podpory žiakov

oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- zriadenie školského podporného tímu s cieľom zabezpečenia komplexnosti poskytovania podporných opatrení,
- bezbariérovosť školy.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 7 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neakceptovanie poznámok k RUP - nedodržanie týždenného počtu a skladby vyučovacích predmetov pri vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím podľa RUP intaktných žiakov*);
2. § 7a ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*absencia informovaného súhlasu zákonného zástupcu k vzdelávaniu jeho dieťaťa podľa IVP*);
3. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nesplnenie požiadavky dosiahnutia vysokoškolského vzdelania 2. stupňa u 1 učiteľa primárneho vzdelávania*);
4. § 13 ods. 1 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*1 učiteľka nižšieho stredného vzdelávania nevyučovala predmety, v ktorých získala vzdelanie v rozsahu jednej polovice základného úväzku zníženého o jednu hodinu*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu uplatňuje tieto opatrenia

1. odporúča:

- zabezpečiť rozvíjanie kooperatívnych vzťahov medzi žiakmi navzájom a žiakmi a učiteľmi prostredníctvom programov zameraných na rozvoj sociálnej interakcie a tolerancie,
- vypracovať koncepciu a stratégiu inkluzívneho vzdelávania,
- hospitačnú činnosť zamerať na sledovanie diferencovaného prístupu k žiakom pri získavaní a spracovávaní informácií, kooperatívnu spoluprácu, formatívne hodnotenie a prezentáciu vlastnej práce s použitím prostriedkov IKT,
- vytvárať portfólio žiakov ako jednu z foriem hodnotenia ich individuálneho pokroku,
- doplniť do katalógových listov žiakov s mentálnym postihnutím chýbajúce údaje,
- dôsledne viesť evidenciu školskej špeciálnej pedagogičky,
- vytvoriť školský podporný tím na zefektívnenie realizácie podporných opatrení,
- zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľom bezbariérovosť prostredia;

2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do **30. 08. 2024** **prijatť konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa nedodržania týždenného počtu a skladby vyučovacích predmetov pri vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím podľa RUP intaktných žiakov, absencie informovaného súhlasu zákonného zástupcu k vzdelávaniu jeho dieťaťa podľa IVP, nesplnenia požiadavky dosiahnutia vysokoškolského vzdelania 2. stupňa u 1 učiteľa primárneho vzdelávania a nevyučovania predmetov, v ktorých získala vzdelanie, v rozsahu jednej polovice základného úväzku zníženého o jednu hodinu 1 učiteľkou nižšieho stredného vzdelávania a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Bratislava s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Bratislava v termíne do **31. 01. 2025**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. školský vzdelávací program,
2. školský poriadok,
3. plán profesijného rozvoja PZ,
4. plány práce,
5. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady,
6. rozvrhy hodín,
7. záznamy z kontrolnej a hospitačnej činnosti,
8. triedne knihy,
9. katalógové listy,
10. dokumentácia zo zápisu do 1. ročníka ZŠ,

11. rozhodnutia riaditeľky školy,
12. dokumentácia žiakov so ŠVVP,
13. doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov,
14. dokumentácia výchovného a kariérového poradenstva,
15. dokumentácia školskej špeciálnej pedagogičky,
16. dokumentácia poskytovania podporných opatrení,
17. záznamy o činnosti záujmových útvarov.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školská inšpektorka: PaedDr. Katarína Kevická Marčeková

Dňa: 27. 05. 2024

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:

PaedDr. Katarína Kevická Marčeková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Jarmila Adamíková

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 05. 06. 2024 v Gajaroch:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:

PaedDr. Katarína Kevická Marčeková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Jarmila Adamíková

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Jarmila Adamíková, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Katarína Kevická Marčeková, školská inšpektorka .....

3 PRÍLOHY

---

1. Dotazník CATCH (graf)

Graf 1 Podobnosť s typmi žiakov so ŠVVP z ukážky

Graf 2 Percentuálne preferencie typov žiakov so ŠVVP

Graf 3 Postoje žiakov k žiakom so ŠVVP

Graf 4 Reflektovanie emócií žiakov vo vzťahu k žiakom so ŠVVP

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti